

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Oszályozás

Szerző:

Cím:

Pásztor Mihály
"Budapest nevelése"

Forrás:

Magyar Híradó

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Személy

Helyszám

92
Pásztor Mihály
"1946"

Pásztor Mihály emlékezete

Most két esztendeje, 1944 december 19-én hurcolták el a nyilvános a súlyos beteg Pásztor Mihályt a Szent István-kórházból s belefajtották a Dunába. Ma egy ilyen haláleset évfordulója nem esemény. Hiszen szinte minden napra esik jó pár. Mégis meg kell egy percet állni, mert Budapest, melynek olthatatlan szerelmese s egyik legkitűnőbb történetbúvára volt, nagyon hálátlan volt hozzá. Még csak egy utcácskát sem nevezett el róla az utcanevosztogatások e fölöttébb nagy idejében. Igaz, hogy Pásztor a maga szelíd módja szerint gyakran kelt ki a divat ellen — különösen ha patinás, régi utca nevéi adományozták barátok s hozzátartozók nevezésére valamely alig ismert, néhai potentátusnak. — Emlékszünk, hogy haragudott, mikor a Lipót-körutat Szent István-körúttá keresztelték, holott a nagy kiráivól más utcát is nevezhettek volna, mint azt, amellyel Pest egyik legteljesebb és irányában legavvalérabb barátja, Lipót királyja iránt fejezte így ki háláját. Vagy amikor a magyar gyáripár egyik legérdemesebb pionírja — Valero — nevét még arról a kis utcáról is levakarták.

Pásztor Mihály haladásági volt debreceni diák s Kolozsvárról tévedt Budapestre. Mint ahogy hosszú ideig vidéki volt ebben a nagyvárosban mindenki, aki valaki. Nagy polgármesterei és tisztviselői java, *Eötvös József* kivételével, *Molnár Ferenc* és *Heltai* koráig minden írója, költője, Budapest történetének minden búvárja. De nemcsak vidékről sariadtak ide, de erre is voltak legfőként büszkéek s kissé lenéztek az akkor még nyelvében gyorsabban, de szokásaiban, felfogásában s szellemében sokkal lassabban magyárosodó Budapestet és budapestieket. Márkus József, a nagy főpolgármester e méltóságánál sokkal büszkébb volt arra, hogy vasi hétszilvafás, sőt még Bárczy — a mai Budapest alapítója — sem vetkezte le s nem akarta pipagyűjteménye, evan-

gélium-magyarazgatása, dalalkozása s anekdotázása közben egri kispapos vidéknosztagláját.

Nem véletlen, hogy Pásztor Mihály — aki tájszólásával izzig-vérig magyar írásaival, jóízű anekdotáival haláláig hajdúfiú, debreceni kollegista maradt — Bárczynak lett íródikája, tanácsadója, bizalmas barátja. S az sem, hogy Bárczy — akinek Budapest legnagyobb szoborát kellene emelni — annyira megértette, megbecsülte, szerette azt az urbanussá lett vidéki fiút, aki úgy belemélyedt Budapest búvárlatába — de nemcsak kövei, irattára, telekkönyvei, adókönyvei, de lelke, gondolkodása, magánélete, éléskamrája titkaiba is —, amint azt pályadíjnyertes nagy művében, „Az eladósodott Budapest”-ben megírta.

Pásztor kitűnő újságíró volt. Az a ritka „fővárosi rovatvezető”, aki a legtöbb törzsfőnöknel is alaposabban ismerte a metropolis nagy és kis kérdését. Ugyanakkor azonban a legbuzgóbb és legalaposabb történetbúvár és statisztikus is. Számátalan ismeretlen részleteket dolgozott fel könyveiben, monográfiáiban, cikkeiben s ezek ma is a főváros történelmi irodalmának becses kútforrása. Egy életen át gyűjtötte a Budapestre vonatkozó raritás-könyveket, képeket, térképeket. Hónapokon át kutatott, hogy egy-egy nevezetesebb pesti ingatlan tulajdonosainak sorozatát pontosan megállapítsa. Meg hogy miként világítottak másfél évszázadon át egy-egy utcát, hogy miként fejlődött egy-egy pesti iparág, hogy miként alakultak át egyes városnegyedek zsupfődeles viskói palotákká.

Ez a város, amely mindig gyorsan esküdött örök hűségét és felejtett az idők változó diavatja szerint, szeszélyes volt ünneplésben és mellőzésben egyaránt, tartozik még egy szobornal a legnagyobb polgármesterének — Bárczynak — s legalább egy utcanevével érdemes és nemes krónikásának, Pásztor Mihálynak.